

VĚDA O VÝTVARNICTVÍ

Seminář dějin umění, nyní oddělení katedry dějin umění a muzikologie, stanovil si jako svůj hlavní badatelský úkol zkoumání moravského umění, jemuž dosavadní uměleckohistorická literatura nevěnovala dostatečnou pozornost. Toto zaměření sejevilo v době mezi oběma válkami již v části vědeckého díla prvního profesora dějin umění na brněnské universitě, *Eugena Dostála* (1889 až 1943), významného medievalisty. V některých úsecích se pracovníkům uměleckohistorického oddělení podařilo zejména v posledním čtvrtstoletí podstatně rozšířit znalosti o tomto závažném úseku dějin českého umění. K tomu účelu bylo ovšem třeba podrobně vyšetřit vztahy moravského umění k okolním i vzdálenějším zemím. Přitom byla zvláštní pozornost věnována Slezsku, na které byla především soustředěna slovanská studia oddělení. Prof. *Albert Kutal* (* 1904) se sice dotkl vztahů českého umění k staroruskému v připravované rozsáhlé práci o soše sv. Jiří na Hradčanech, doc. *Ivo Krsek* (* 1922), doc. *Zdeněk Kudělka* (* 1926) a dr. *Jaroslav Sedlář* (* 1936) se v universitních i veřejných přednáškách obírali ruským a sovětským malířstvím a sovětskou avantgardní architekturou, Jaroslav Sedlář psal o sovětských kinetistech, ale soustředěné badatelské úsilí bylo zaměřeno především na dnešní polské Slezsko, jak to ostatně odpovídá geografickým a historickým svazkům, které pojí Moravu k Slezsku.

Jakýsi úvod k tomuto badatelskému programu je možno vidět v článku Alberta Kutala Slezské umění a české země (in: Slezsko, český stát a česká kultura, 1946). Všichni pracovníci oddělení se problému česko-slezských styků šíře nebo úže dotkli v rámci některých svých speciálních prací: prof. *Václav Řichter* (1900–1970) zejména ve své obsáhlé a významné studii *Die Anfänge der großmährischen Architektur* (in: Magna Moravia, 1965); *Albert Kutal* v monografických i syntetických pracích (např. *Gotické sochařství v Čechách a na Moravě*, 1942; *České gotické sochařství 1350–1450*, 1962), v poslední době především v *L'Art gothique de Bohême* (1971) a v *Českém gotickém umění* (1972), předtím ve speciálních statích *Madona ze Šternberka a její mistr* (Umění 1958) a *K česko-slezským stykům v sochařství 14. století* (SISb 1954); *Ivo Krsek* ve své knize o *Františku Antonínovi Šebestovi-Sebastinim* (František Antonín Šebesta-Sebastini, 1956), moravském malíři 18. století, který pracoval také v dnešním polském Slezsku, ve studii *K dílu opavského malíře Ignáce Günthera* (Časopis slezského musea 1957) a ve stati *Náčrt dějin moravského malířství 18. století* (SPFFBU F 1969), v níž pojednává také o dílech moravských malířů *J. J. Etgense*, *J. K. Handkeho* a jiných v Polsku; *Zdeněk Kudělka* v rozsáhlé studii *Die Architektur des 17. und 18. Jahrhunderts in Mähren*, která vznikla doplněním a přepracováním neuveřejněné stati *Václava Řichtra* (SPFFBU F 1972); *Jaroslav Sedlář* ve svých studiích o malíři *F. I. Ř. Ecksteinovi*, zvláště ve stati *Příspěvek k dílu F. I. Ř. Ecksteina. Freska v zámecké kapli v Kravařích u Opavy* (Umění 1967). — V poslední době se *Albert Kutal*, *Ivo Krsek* a *Zdeněk Kudělka* znovu zabývají problematikou česko-polských (slezských) vztahů jako spolupracovníci Ústavu teorie a dějin umění ČSAV na státním vědeckovýzkumném úkolu *Dějiny českého výtvarného umění*.

Za vedení Alberta Kutala a Zdeňka Kudělky vznikl Katalog středověkého sochařství a malířství ve Slezsku (SISb 1951, 1953). Katalog sice pojednává o materiálu na našem slezském území, ale přihlíží k těsným svazkům, které spojují umění Opavska a Těšínska s přílehlou polskou oblastí.

Ivo Krsek